

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA A VIII-A CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL

SENTINȚA CIVILĂ NR. 3658
ȘEDINȚA PUBLICĂ DE LA 23.05.2011
CURTEA CONSTITUITĂ DIN:
PREȘEDINTE - DIANA MAGDALENA BULANCEA
GREFIER - GRIGORE DICULESCU

Pe rol se află soluționarea acțiunii în contencios administrativ formulată de *reclamantul* CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIAREA ARHIVELOR SECURITĂȚII, în contradictoriu cu *pârâtul* IORDĂCHESCU OCTAVIAN, având ca obiect „*acțiune în constatare*”.

La apelul nominal făcut în ședință publică, la ordine, se prezintă consilierul juridic din partea reclamantului, D-I [REDACTAT], care depune delegație de reprezentare, lipsind pârâtul.

Procedura de citare este legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei de către grefierul de ședință, după care

Nemaifiind cereri de formulat, excepții de invocat ori probatorii de administrat, Curtea constată cauza în stare de judecată și acordă cuvântul asupra fondului.

Având cuvântul, consilierul juridic din partea reclamantului solicită admiterea acțiunii, astfel cum a fost formulată, pentru motivele expuse în cuprinsul acesteia.

CURTEA,

Deliberând asupra cauzei de față, constată următoarele:

Prin cererea înregistrată pe rolul Curții de Apel București - Secția de contencios administrativ și fiscal la data de 24.09.2010 sub nr. 8366/2/2010, *reclamantul* CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIAREA ARHIVELOR SECURITĂȚII a solicitat instanței, în contradictoriu cu *pârâtul* IORDĂCHESCU OCTAVIAN, ca prin hotărârea care se va pronunța a se constata existența calității de lucrător al Securității în ceea ce îl privește pe pârâtul IORDĂCHESCU OCTAVIAN, născut la data de 01.01.1938, în Oltenița, Județul Călărași, fiul lui Ion și Alexandrina, domiciliat în mun. Cluj - Napoca, [REDACTAT], Județul Cluj.

În motivarea acțiunii, reclamantul a arătat că, în fapt, prin cererea nr. P 2462/05/17.02.2009, adresată C.N.S.A.S. de către doamna [REDACTAT], se solicita verificarea, sub aspectul constatării calității de lucrător al Securității, pentru ofițerii sau subofițerii care au contribuit la instrumentarea dosarului fond informativ nr. I 233654 (cotă C.N.S.A.S.). În acest dosar, pârâtul IORDĂCHESCU OCTAVIAN a întocmit documente care se află la filele 30 și 33. Ținând cont de prevederile art. 1 alin. 7 din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, cererea formulată este legală.

În fapt, așa cum rezultă din cuprinsul Notei de Constatare nr. 01/1/1614/23.06.2010, precum și al înscrisurilor atașate acțiunii introductive, pârâtul IORDĂCHESCU OCTAVIAN a avut gradele de locotenent în cadrul Direcției

Regionale Cluj, Serviciul Raional Dej (1961) și, respectiv, locotenent major în cadrul Direcției Regionale Cluj, devenit ulterior Inspectoratul Județean Cluj (1968).

În această calitate, pârâtul IORDĂCHESCU OCTAVIAN a recrutat un agent (în perioada anilor '50 - '60, acesta era termenul uzitat de către organele de Securitate pentru surse/informatori) din rândul elevilor liceului din Dej. Astfel, pârâtul își argumentează acțiunea prin următoarea motivație: În cadrul Liceului Unic Dej cls. Xa D ne-au fost semnalati mai mulți elevi cu manifestări dușmănoase. /... / De asemenea, tot în cls. X-a D studiază elevul S. E. mătușa căruia este luată în evidența organelor noastre pentru faptul că a fost călugăriță greco - catolică. Elevul ne este semnalat că influențează pe alți elevi din clasă de-a vizita biserica franciscană din Dej. Activitatea prezentă a acestor elevi nu o cunoaștem, dat fiind faptul că agenții existenți nu studiază în aceeași clasă, iar relațiile dintre agent și suspect din clasa de mai sus descrisă se limitează numai la colegi de școală.". În opinia reclamantului, este evident că această recrutare se făcea cu scopul de a obține date și informații despre aspectele citate anterior.

De asemenea, arată reclamantul, pârâtul a procedat la dirijarea unui informator pe lângă o persoană aflată în atenția Securității pentru "activitate naționalistă maghiară". Așa cum reiese din însemnările pârâtului pe marginea unei note informative, aflată în dosarul fond informativ nr. I 195756 (cotă C.N.S.A.S.), „informatorului i s-a indicat să-i aibă în atenție în vederea stabilirii comportării sale prezente, respectiv atitudine politică, relații și legături cu elemente din RPU".

Așa cum reiese din toate documentele cuprinse în Nota de Constatate amintită anterior, reținute și în motivarea acțiunii în constatarea calității de lucrător al Securității, reclamantul apreciază că activitatea pârâtului IORDĂCHESCU OCTAVIAN se remarcă prin acțiunile ce au avut ca efect îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În opinia reclamantului, activitățile desfășurate de către pârâtul IORDĂCHESCU OCTAVIAN, în calitate de angajat al fostei Securități, au îngrădit următoarele drepturi și libertăți fundamentale ale omului, recunoscute și garantate de legislația în vigoare la acea dată:

- dreptul la viață privată, prevăzut de art. 12 din Declarația Universală a Drepturilor Omului;

- dreptul la libertatea de exprimare și libertatea opiniilor, prevăzut de art. 85 din Constituția României din 1952, art. 28 din Constituția României din 1965, coroborate cu art. 19 din Declarația Universală a Drepturilor Omului.

Pentru argumentele prezentate anterior, reclamantul apreciază că sunt asigurate condițiile impuse de legiuitor prin art. 2 lit. a din O.U.G. nr. 24/2008 aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, pentru a se putea constata calitatea de "lucrător al Securității". Astfel, norma citată impune îndeplinirea următoarelor condiții pentru a se putea reține calitatea invocată:

1. Persoana să aibă calitatea de ofițer, inclusiv acoperit, sau subofițer al Securității în perioada 1945 - 1989. Or, în speța dată, această condiție este asigurată deoarece pârâtul IORDĂCHESCU OCTAVIAN a avut gradele de locotenent în cadrul Direcției Regionale Cluj, Serviciul Raional Dej (1961) și, respectiv, locotenent major în cadrul Direcției Regionale Cluj, devenit ulterior Inspectoratul Județean Cluj (1968).

2. În calitatea menționată la punctul 1, să fi desfășurat activități prin care a suprimat sau a îngrădit drepturi și libertăți fundamentale ale omului. Și această condiție este asigurată prin acțiunile expuse pe larg anterior.

Așa cum se poate observa, toate măsurile întreprinse de către pârâtul IORDĂCHESCU OCTAVIAN au încălcat flagrant drepturi și libertăți fundamentale ale

omului garantate prin legile în vigoare la acea dată. Acțiunile întreprinse de către pârâțul IORDĂCHESCU OCTAVIAN au presupus încălcări grave ale dreptului fundamental la viață privată și ale celui la libera exprimare.

Cererea a fost întemeiată pe dispozițiile art. 1 alin. 7 și alin. 8, art. 2 lit. a), art. 8 lit. a), art. 11 alin. 1 ale Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări și completări prin Legea 293/2008, coroborate cu art. 27 alin. 1 și alin. 5, art. 35 alin. 5 lit. a din Regulamentul de organizare și funcționare al C.N.S.A.S adoptat prin Hotărârea nr. 2/2008, precum și pe dispozițiile articolului 112 al Codului de Procedură Civilă.

În dovedire, reclamantul a depus la dosar o serie de înscrisuri.

Pârâțul, deși legal citat, nu a depus întâmpinare și nici nu s-a prezentat în instanță pentru a-și exprima poziția procesuală, aspect ce urmează a fi interpretat de către instanță ca un început de dovadă scrisă împotriva sa, potrivit dispozițiilor art. 225 din Codul de procedură civilă.

Curtea, în raport de obiectul acțiunii, de actele și lucrările dosarului și de dispozițiile legale incidente, constată următoarele:

Dispozițiile art. 2 lit. a) ale Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 24/2008, privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, definesc noțiunea de *lucrător al Securității* ca fiind „*orice persoană care, având calitatea de ofițer sau de subofițer al Securității sau al Miliției cu atribuții pe linie de Securitate, inclusiv ofițer acoperit, în perioada 1945 - 1989, a desfășurat activități prin care a suprimat sau a îngrădit drepturi și libertăți fundamentale ale omului*”

Din înscrisurile existente la dosarul cauzei, reiese că pârâțul IORDĂCHESCU OCTAVIAN, născut la data de 01.01.1938, în Oltenița, Județul Călărași, fiul lui Ion și Alexandrina, domiciliat în mun. Cluj - Napoca, _____, Județul Cluj, a avut gradul de locotenent în cadrul Direcției Regionale Cluj, Serviciul Raional Dej (1961) și, respectiv, locotenent major în cadrul Direcției Regionale Cluj, devenit ulterior Inspectoratul Județean Cluj (1968).

În raport de conținutul acestor adrese, Curtea apreciază îndeplinită prima condiție impusă de dispozițiile art.2 lit. a) din OUG 24/2008, în sensul că pârâțul a avut calitatea de **ofițer al Securității**.

Din înscrisurile atașate acțiunii în constatare și necontestate, rezultă că din poziția deținută, pârâțul a identificat, analizat capacitatea informativă, cules date și propus spre recrutare, apoi recrutat ca agent pe M.A., elev în cadrul Liceului Unic Dej în clasa a X-a, în care erau „mai mulți elevi cu manifestări dușmănoase”, precum și un elev a cărui mătușă era „luată în evidența organelor (...) pentru că a fost călugăriță greco-catolică”, elevul fiind „semnalat că influențează pe alți elevi din clasă de-a vizita biserica catolică”. În acest sens, pârâțul a dispus și efectuat „investigații complexe asupra elevului M.A. candidat la recrutare ca agent” prin verificarea evidențelor instituției de învățământ și purtarea unor discuții neoficiale cu o serie de colegi, discuții cu candidatul, iar ulterior recrutării a obținut de la acesta informații despre o serie de colegi și profesori. De asemenea, pârâțul a instruit agenți pentru supravegherea informativă a lui I.Ș., inițial pentru „a se stabili dacă numitul I.I. va încerca să scoată sau să trimită din țară” lucrări de folclor „pentru a fi publicate în RPU”, la cererea lui S.I. din Debrecen, ulterior pentru verificarea lui I.Ș., căruia i „s-a deschi mapă de lucru pentru activitate naționalist maghiară”.

Din conținutul înscrisurilor menționate anterior, reiese în mod evident că în virtutea funcției sale, prin activitățile desfășurate, pârâțul a adus atingere drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanelor supravegheate, recunoscute și garantate de legislația în vigoare la acea dată, prejudiciind grav statutul acestora.

În consecință, Curtea reține că și a doua condiție prevăzută de dispozițiile art.2 lit. a) din OUG 24/2008 este îndeplinită în sensul că prin acțiunile întreprinse în calitate sa de angajat al organelor Securității, pârâtul a adus atingere dreptului la libertatea de exprimare și libertatea opiniilor (art. 28 din Constituția României din 1965 coroborat cu art. 19 din Declarația Universală a Drepturilor Omului precum și din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice); dreptului la viață privată, secretul corespondenței și al convorbirilor telefonice (art. 33 din Constituția României din 1965, coroborat cu art. 17 din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice).

Curtea subliniază că esențială în reținerea calității de lucrător al Securității în accepțiunea legii este realizarea, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, de *activități prin care să fi suprimat sau îngrădit drepturi și libertăți fundamentale ale omului*, iar scopul reglementării nu este nicidecum acela de a stabili o răspundere juridică în sarcina pârâtului, ci de a aduce la cunoștință activitatea sa, desfășurată în sprijinul regimului totalitar comunist.

Unul dintre drepturile fundamentale garantate de Constituția României este cel de a avea acces la orice informație de interes public (art. 31, alin. 1). Potrivit aceluiași articol, autoritățile publice "sunt obligate să asigure informarea corectă a cetățenilor asupra treburilor publice și asupra problemelor de interes personal" (alin. 2). Ratiunea Legii nr. 187/1999 a fost de a descrie modalitățile de exercitare a acestui drept fundamental, după cum reiese și din lectura art. 2 al acestei legi: „pentru a asigura dreptul de acces la informațiile de interes public, orice cetățean român cu domiciliul în țară sau în străinătate, precum și presa scrisă și audiovizuala, partidele politice, organizațiile neguvernamentale legal constituite, autoritățile și instituțiile publice au dreptul de a fi informate, la cerere, în legătură cu calitatea de agent sau de colaborator al organelor Securității, ca poliție politică, a persoanelor care ocupă sau candidează pentru a fi alese ori numite în următoarele demnități sau funcții", acestea fiind enumerate în același articol 2.

Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității (CNSAS) este o instituție înființată în baza Legii 187/1999 cu modificările ulterioare, cu scopul de a pune la dispoziția cetățenilor români dosarele și documentele întocmite de fosta Securitate până la data de 22 decembrie 1989.

Din punctul de vedere al intenției de reglementare, potrivit preambulului Legii nr. 187/1999, „În perioada de dictatură comunistă, cuprinsă între 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, Partidul Comunist Român a exercitat, în special prin organele securității statului, parte a poliției politice, o permanentă teroare împotriva cetățenilor țării, drepturilor și libertăților lor fundamentale. Aceasta îndreptățește accesul la propriul dosar și deconspirarea poliției politice comuniste, în condițiile prezentei legi.”

Legea nr. 187/1999 nu a prevăzut doar posibilitatea cetățenilor de a avea acces la dosarele persoanelor alese de populație sau numite de către autorități, ci și *posibilitatea accesului la dosarele altor categorii de persoane care ocupă poziții sau desfășoară activități cu un impact semnificativ pentru viața societății și care trebuie deci să beneficieze de încrederea opiniei publice*. Pentru toate aceste categorii de persoane, legea a prevăzut necesitatea deconspirării relațiilor cu fosta securitate tocmai pentru a evita ca încrederea opiniei publice în entitățile pe care aceste persoane le reprezintă să fie afectată de acuzații nedovedite referitoare la colaborarea cu organele regimului totalitar. S-a considerat deci că *cetățenii României au dreptul să cunoască trecutul celor care reprezintă structuri ce joacă un rol important în societatea civilă românească*.

OUG nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității a preluat rațiunea actului normativ inițial: prin art. 3 lit. a-z se consacră dreptul la

informare cu privire la existența sau inexistența calității de lucrător al Securității sau de colaborator al acesteia, în sensul ordonanței de urgență, a candidaților la alegerile prezidențiale, generale, locale și pentru Parlamentul European, precum și a persoanelor care ocupă demnitățile sau funcțiile enumerate.

Dispozițiile nu instituie premisele unei răspunderi morale și juridice colective, fără existența unei fapte infamante și fără vinovăție, ci reflectă doar o materializare a dreptului la informare al cetățenilor cu privire la persoanele care ocupă funcții sau demnități publice, dacă și în ce măsură aceștia au suprimat sau îngrădit, prin acțiunile lor, drepturi și libertăți fundamentale ale omului, evaluare care se face de instanța de judecată în concreto, în raport de situația particulară a fiecăruia, prin evaluarea propriilor lor acțiuni.

**PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
HOTĂRĂȘTE:**

Admite acțiunea formulată de către *reclamantul* CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIAREA ARHIVELOR SECURITĂȚII, cu sediul în București, sector 3, Str. Matei Basarab, nr. 55-57, în contradictoriu cu *pârâtul* IORDĂCHESCU OCTAVIAN, cu domiciliul în CLUJ - NAPOCA, STR. [REDACTAT]

Constată calitatea de lucrător privința pârâtului IORDĂCHESCU OCTAVIAN, născut la data de 01.01.1938, în Oltenița, Județul Călărași, fiul lui Ion și Alexandrina, domiciliat în mun. Cluj - Napoca, [REDACTAT], Județul Cluj.

Cu drept de recurs în termen de 15 zile de la comunicare.

Pronunțată în ședință publică, astăzi, 23 mai 2011.

PREȘEDINTE,
Diana Magdalena Bulancea

GREFIER,
Grigore Diculescu

**CONFORM CU
ORIGINALUL**


10/10/10